

Gezamenlijk lonkend perspectief

- + 250 NL Omgevingscans 2023
- Uitbouwen RDL als kennisportal
- Pilots diverse banken, ontwikkelaars, vastgoedfondsen
- Ontsluiten data
- Businesscase 'groenfinanciering' vastgoed vormgeven

Een natuurlijkere toekomst voor Nederland in 2120

dit project is mogelijk gemaakt door het KennisBasis programma Biodiversiteit
en natuur-inclusieve samenleving, projectnummer KB-36-003-004

Missie 2030: Het verdubbelen van de waarde van natuur in de leefomgeving

---

- Autoriteit duurzaamheid in de leefomgeving.
- Integraal toetsingskader duurzame leefomgeving (producten, planten en gebieden)
- Partnernetwerk 200+ leden
- Validatie Wetenschappelijke raad van Advies (TU Delft, WUR, VU, Nyenrode)

Concept bouwsteen versterken
biodiversiteit en ecosystemen in de
gebouwde omgeving

TER VOORBEREIDING OP PROGRAMMAPLAN GROEN IN EN OM
DE STAD

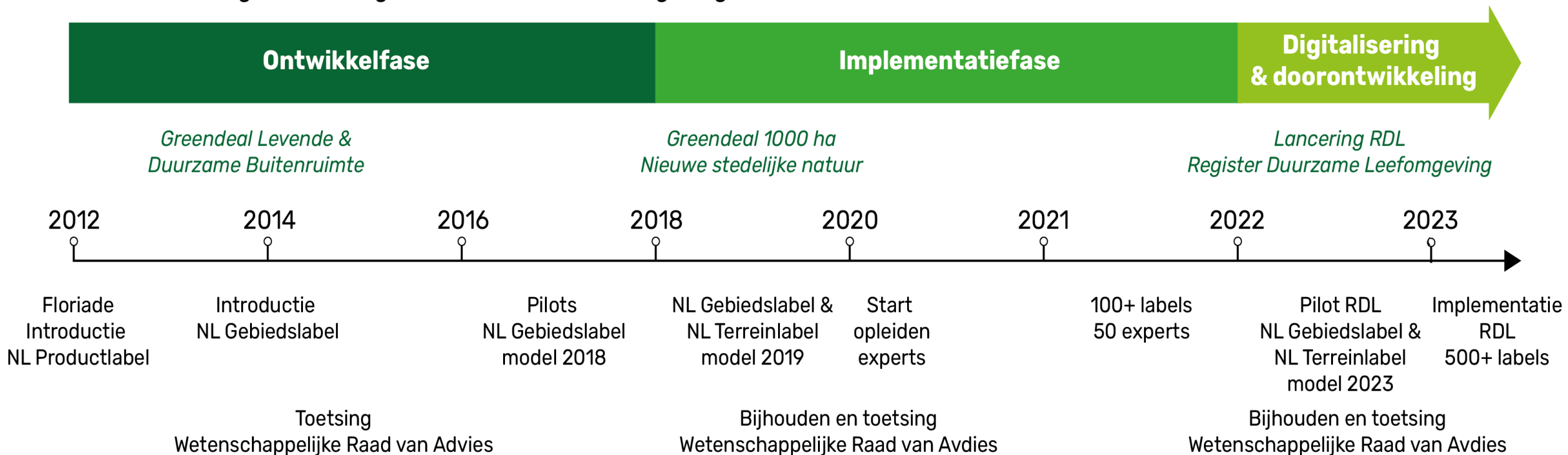
Integraal afwegingskader duurzame leefomgeving

- Model NLG 2023 gebieden
- Validatie Wetenschappelijke raad
- BAM Wonen, Heijmans, Dura Vermeer
Ballast Nedam, RVB, Provincies, gemeenten
- Schaalbaar maken, kennis delen en data
- Register Duurzame Leefomgeving

Procesflow integraal toetsingskader duurzame leefomgeving

Integraal afwegingskader duurzame leefomgeving

Gebiedslabels (tuin, terrein en gebied)

1. Ontwerp, realisatie & beheer
2. Materialisatie
3. Energie & Klimaatbestendigheid
4. Bodem & Water
5. Biodiversiteit & bestaande landschappelijke kwaliteit
6. Mens & omgeving
7. Borging & beleid

Producten & materialen

1. Transport/afstand
2. Samenstelling
3. Bedrijfsvoering
4. Gebruiksduur
5. Onderhoud
6. Duurzaamheid tijdens gebruik
7. Eindverwerking

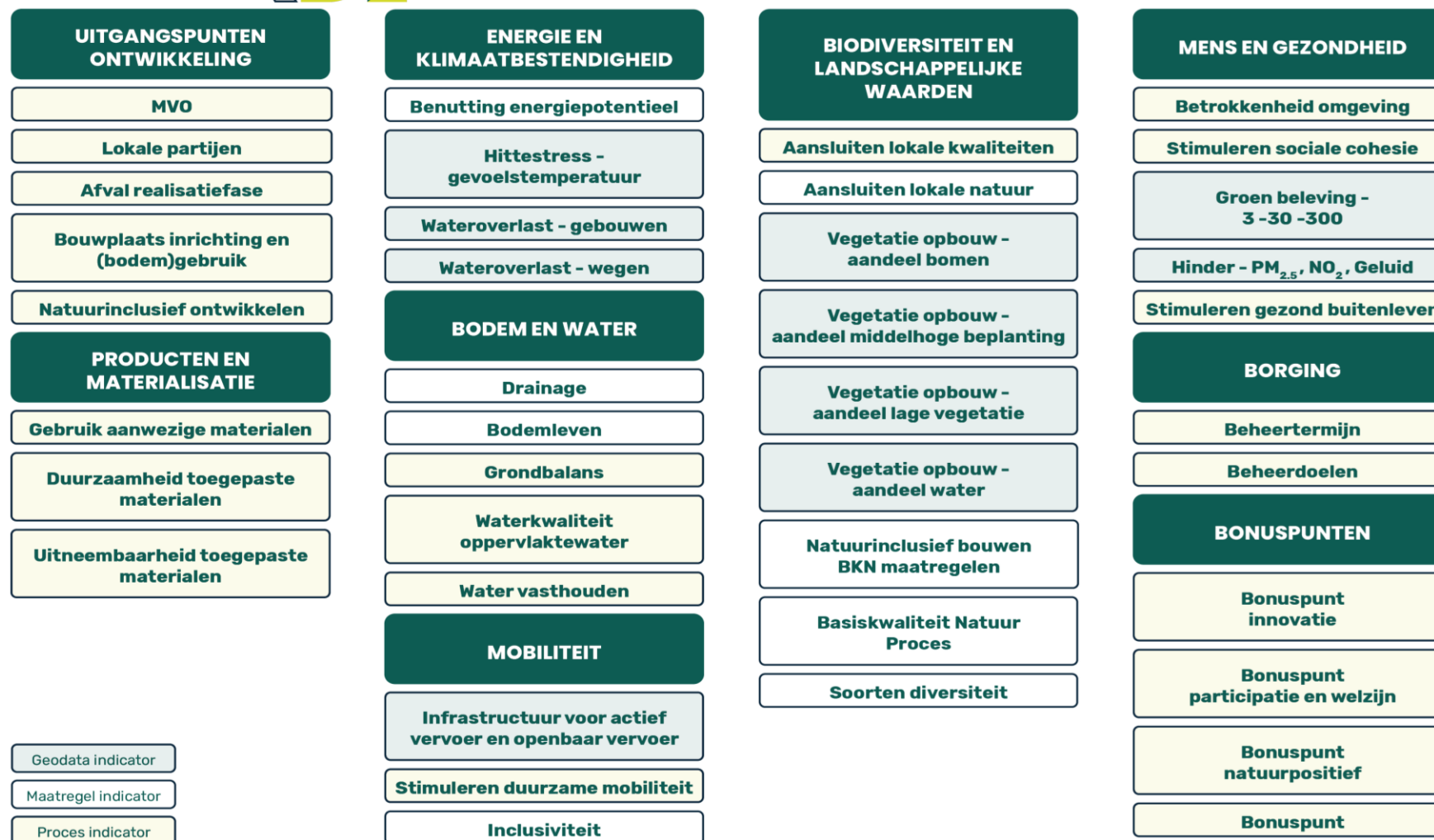
Plant

1. Transport/afstand
2. Samenstelling
3. Afkomst plantensoort
4. Bedrijfsvoering
5. Geschiktheid standplaats
6. Eco Toegevoegde Waarde (ETW)
7. Gebruik meststoffen
8. Gebruik bestrijdingsmiddelen
9. Watergebruik

Indicatoren NL Gebiedslabel (model 2023)

INDICATOREN NL GEBIEDSLABEL (MODEL 2023)

Trends en ontwikkelingen

De ondertekenaars van dit manifest willen een natuurstandaard voor nieuwbouw. Daarmee houden we steden en dorpen in Nederland leefbaar met voldoende biodiversiteit.

Waarom natuurinclusief bouwen?

Nederland staat voor een enorme woningbouwopgave: voor 2030 worden er 1 miljoen woningen gebouwd. Dat is slechts een van de uitdagingen waar we voor staan in steden en dorpen: we moeten de komende decennia bijvoorbeeld ook alle wijken klimaatadaptief maken en ruimte maken voor natuur. De opstellers van dit manifest willen de aanpak van deze uitdagingen combineren en natuurinclusieve nieuwbouw realiseren. Dat kan bouwers doen het al langer en realiseren natuurinclusieve

Group Sustainability

Samenvatting ABN AMRO Biodiversiteit stakeholderdialogen

Februari 2021

Gebouw én gebied oftewel een integrale aanpak

Huidige situatie

- Taxaties geen aandacht kwaliteit leefomgeving
- Europese wetgeving (EU Taxonomie, bodemwetgeving enz.)
- Omgevingswet 2023
- Biodiversiteit en waarde groen niet afdoende meegenomen in andere labeling zoals BREEAM en CFP
- ESG niet alleszeggend
- FSDR (Artikel 9 donkergroene producten)

Werkbaar binnen gebiedsprocessen vanuit zowel opdrachtgevers- als opdrachtnemerszijde

PROVINCIE :: UTRECHT

Nationaal Groeifonds

✖ Gemeente
✖ Amsterdam
✖

INNOVATIEAGENDA

2020-2023

De 5 belangrijkste innovatieopgaven voor het Rijksvastgoedbedrijf

Gemeente Helmond

Haakt aan op:

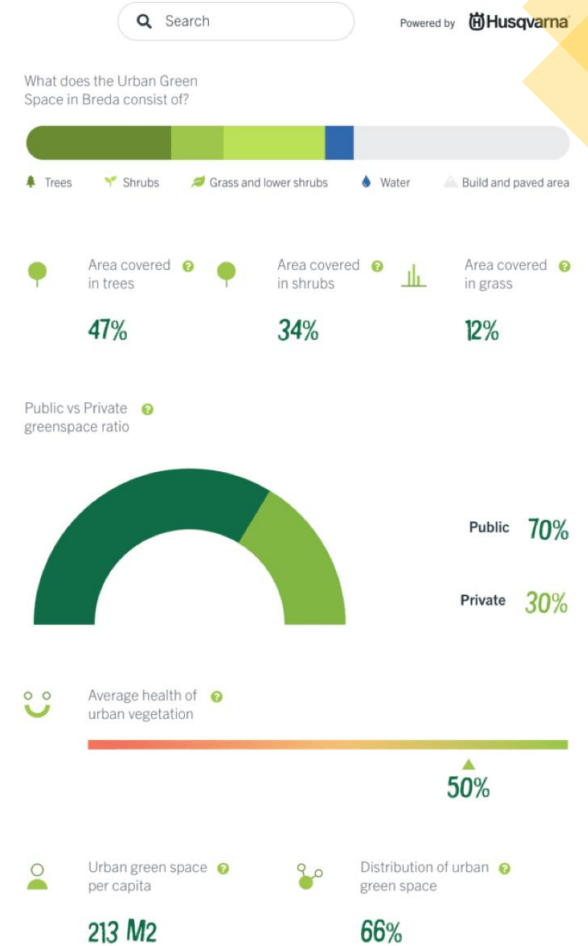
BKN

Provinciale
convenanten,
klimaatadaptatie,
duurzame woningbouw

Landelijke maatlat...

Natuurinclusief bouwen

Groennormen

Groene stad Challenge

Doorontwikkeling

- Model NLG 2023 gebieden
  - *Indicatoren op basis van geodata*
  - *Kwalitatieve indicatoren*
- Schaalbaar maken, kennis delen en data

Platform: Register Duurzame Leefomgeving als kennisportaal en gebiedsregistratiesysteem gekoppeld aan methodiek NL Greenlabel

IN 3 STAPPEN NAAR EEN DUURZAME LEEFOMGEVING

De online tool van het Register Duurzame Leefomgeving brengt de kwaliteit en risico's van ieder terrein of gebied in Nederland in kaart. Na registratie van je kavel(s) ontvang je binnen 24 uur een helder rapport met aanbevelingen om risico's te verkleinen en een hogere gebiedskwaliteit te realiseren. Zo ben je beter voorbereid op de toekomst en draag je bij aan een gezonde, groene leefomgeving.

1. Registeren

Maak een account aan en registreer je kavel(s) om een nulmeting aan te vragen. Binnen 24 uur ontvang je een uitgebreid rapport (pdf) met de risico's, kansen en maatregelen ter verbetering.

Lees meer

2. Realiseren

Ga aan de slag met een terreinexpert en realiseer je duurzame ambities aan de hand van de suggesties in het rapport.

Lees meer

3. Monitoren

Monitor de effecten van de maatregelen die in de nulmeting zijn aangereikt. Doe een herhaalmeting om te zien of je de risico's hebt verminderd en vooruitgang hebt geboekt.

Lees meer

DUURZAAMHEIDSTHEMA'S

Klimaat

Wateroverlast

- water aan de gevel
- waterhoogte

Hittestress

- lokaal hogere
temperatuur door ste-
delijk hitte-eiland effect

Gezondheid

Welzijn

- belevingswaarde
natuurlijke omgeving
- bereikbaarheid groene
ontspanningsruimte(s)

Hinder

- luchtkwaliteit
- geluidbelasting

Duurzame mobiliteit

- infrastructuur voor
wandelen, fietsen en
openbaar vervoer

Biodiversiteit

Natuurlijke elementen

- vegetatie opbouw

RESULTAAT

Rapport met inzicht in diverse duurzaamheidsthema's van de leefomgeving, mogelijke maatregelen en de kosten en baten.

HANDELINGS- PERSPECTIEF

- Gebiedsgerichte aanbevelingen om de leefomgeving te verduurzamen
- Keuze op basis van klimaatrisico (wateroverlast en hitte)
- Inzicht in de kosten en baten (monetair en niet-monetair)

Kenmerken	Potentie vergroening	Maatregelen
1164 m ² verharding	± 20% boomkroon	3 bomen planten
	± 60% groene parkeervakken	Groene parkeervakken (700m ²)
350m ² lage vegetatie	± 60% andere vegetatie	Vaste planten concept (200m ²)

KOSTEN EN BATEN

Maatregel	Aanleg kosten	Onderhoudskosten
700m ² Groene parkeervakken	v.a. € 80,- / m ²	€ 0,30,- m ² /per jaar
3 bomen plaatsen	v.a. € 1.500,- (14-16 mm)	€ 30,- per jaar
200m ² vaste planten	v.a. € 80,- / m ²	€ 7,- m ² /per jaar

Directe baten

- Minder overstroomingsrisico
- Minder koelingskosten €400,- per jaar
- Stijging vastgoedwaarde (±10%)
- Minder rioolbelasting €160,- per jaar

Indirecte baten

- Betere gezondheid
- Minder ziekteverzuim
- Meer biodiversiteit
- Opvang fijnstof € 450,- per jaar
- Opslag CO₂ € 8,- per jaar

Verdere ontwikkeling

+ 250 NL Omgevingscans 2023

Uitbouwen RDL als kennisportal

Pilots diverse banken, ontwikkelaars,
vastgoedfondsen

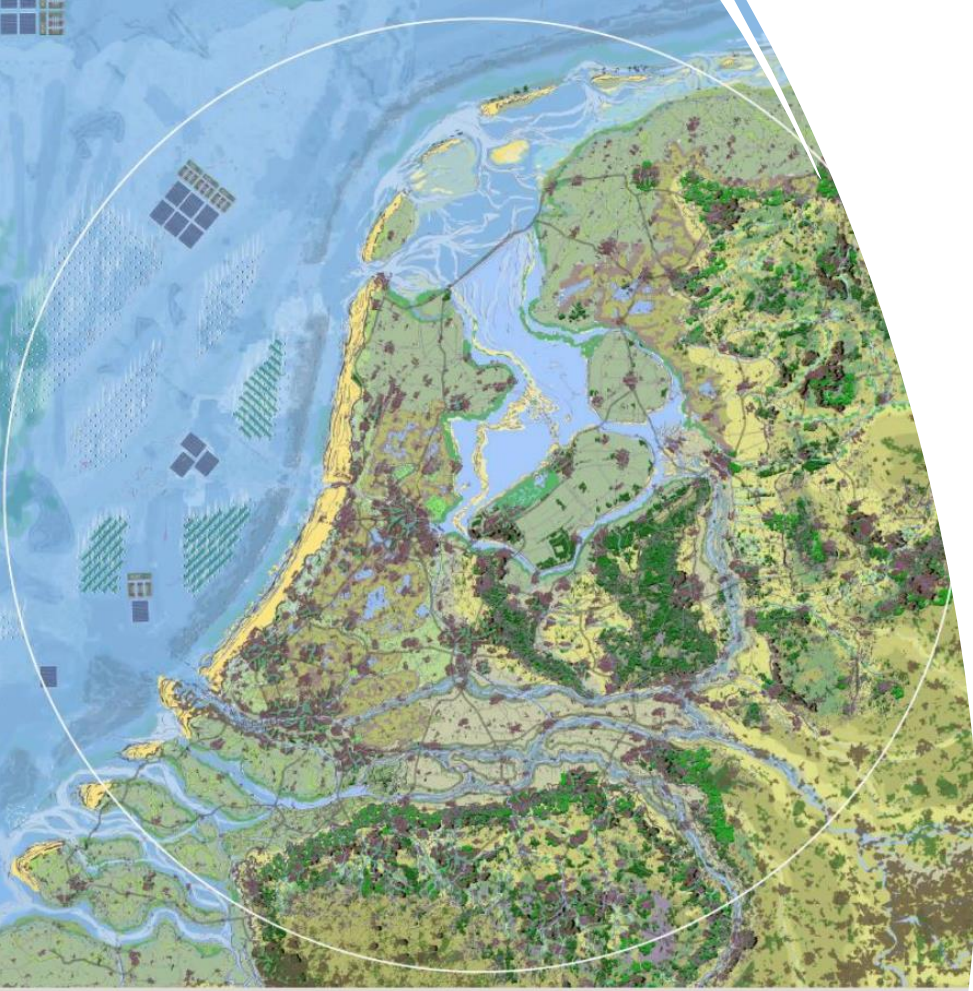
Ontsluiten data

Businesscase 'groenfinanciering' vastgoed
vormgeven

Uitbouwen RDL ontwikkeltool

Gezamenlijk lonkend perspectief

Een natuurlijkere toekomst
voor Nederland in 2120

Dit project is mogelijk gemaakt door het KennisBasis programma Biodiversiteit
in een natuur-inclusieve samenleving, projectnummer KB-36-003-004

*“2030 het verdubbelen van de waarde van groen en
natuur in de leefomgeving”*